

у 2016 році. Також, очікується подальше зростання ПІ до 1,7 трлн. дол. у 2017 році [2].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. *Foreign direct investment: Inward and outward flows and stock, annual, 1980–2014* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx>.

2. *World Investment Report 2015: Reforming International Investment Governance* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf.

МАР'ЯНА ЯРЕМЧУК

Науковий керівник:

К.е.н. доц. Смалюк Г. Ф.

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ В ЄС

Основною особливістю сучасної міжнародної міграції населення є її безпосередня пов'язаність з пошуком роботи, незалежно від первинних причин, які зумовили міграцію.

Міжнародну міграцію робочої сили досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні вчені. Іноземні вчені Дж. Борхас, С. Брю, П. Кругман, Я. Мінсер, А. Рой у своїх працях відобразили проблеми управління імміграційними потоками. Дж. Перкінз, Г. Грубел, А. Скотт, М. Бейн, О. Старк займалися вивченням економічного ефекту трудової міграції. Міграцію робочої сили досліджували наступні українські економісти Е. Лібанова, О. Малиновська, Н. Марченко, А. Мокій, У. Садова, О. Хомра, В. Шевчук та інші.

Міграція та її наслідки у вигляді скупчення мігрантів та діаспор в інших країнах мають вирішальний вплив на демографічні та економічні процеси, а також на культурні зміни та політичні події як у цільових країнах, так і у країнах походження мігрантів.

Розширення ЄС обумовило значний міграційний потік з країн Східної Європи на Захід континенту, передовсім до тих держав, які не встановлювали перехідних обмежень для працевлаштування громадян нових країн-членів (Великобританія, Ірландія, Швеція). Негативним є сальдо міграції в таких країнах, як Литва, Латвія, Угорщина, Польща та Словаччина. Сформувалися досить широкі міграційні коридори: з Польщі та країн Балтії до Великобританії та Ірландії; з Румунії та Болгарії до Італії та Іспанії [1].

Разом з тим, не можна не визнати, що приєднання до ЄС бідних країн, тобто Болгарії та Румунії, рівень добробуту населення яких значно нижчий середньоєвропейського рівня, призвів до активізації переміщень Європою некваліфікованих осіб, які не мають перспектив працевлаштування і, отже, потребуватимуть соціальної допомоги, що лягає додатковим тягарем на

систему соціального захисту країн перебування, створює й інші проблеми, пов'язані з інтеграцією мігрантів, їх сприйняття місцевим населенням.

Трудова міграція є могутнім чинником європейської інтеграції. Опитування показують, що 10% європейців працездатного віку в якийсь період свого життя працювали в інших, ніж власна, країнах Європи. Причому серед громадян, які мають такий досвід, європейська ідентичність виражена яскравіше. Вона притаманна майже 80% мігрантів, у порівнянні з 54% населення, яке не має міграційного досвіду.

За даними Євростату 60% іммігрантів у 2013 році переїхали до таких країн, а саме Німеччина (692 тис. осіб), Велика Британія (526 тис. осіб), Франція (332 тис. осіб), Італія (307 тис. осіб) та Іспанія (280 тис. осіб). На інші 22 країни припало відповідно лише 40% іммігрантів.

Німеччина, Велика Британія та Франція є лідерами внутріконтинентального міждержавного переміщення робочої сили. Також переліченим вище країнам, а також Італії притаманний притік найбільшої кількості мігрантів з країн, що не є членами ЄС.

Проведемо аналіз стану зайнятості в межах країн ЄС. Найвищий рівень зайнятості у 2013 р. був характерний для Норвегії, Німеччини, Швеції, Нідерландів, показник якого перевищував у даних країнах 75%. Низькою є зайнятість у Греції, Хорватії та Італії. Із всіх трудових іммігрантів, які прибувають із країн, що не є членами ЄС, найкращі показники по рівню зайнятості характерні для Чехії (79,5% іммігрантів працевлаштовуються) та Кіпра (74,3% іммігрантів працевлаштовуються).

Порівняємо кількість осіб, які іммігрували до ЄС та їхні рівні зайнятості. У 2013 році найбільше мігрантів з третіх країн прибуло до Німеччини (284 185 осіб, з яких 58,7% було працевлаштовано), Великої Британії (263 157 осіб, з яких 61,8% було працевлаштовано) та Італії (207 405 осіб, з яких 60,3% було працевлаштовано). Важко знайти роботу для іноземних мігрантів у Бельгії, Хорватії та Греції. Значна частина населення працює нелегально.

Міграція робочої сили у рамках європейського центру охоплює три напрямки: з менш розвинутих країн Південної та Східної Європи (Греція, Іспанія, Туреччина, Польща, Угорщина) до високорозвинутих країн Західної та Північної Європи (Франція, Англія, Німеччина, Швеція); з країн Північної Африки, Індії, Пакистану до Західної Європи; рух робітників між високорозвиненими країнами. Також до Європи прибуває багато робітників з країн СНД.

У 2014 році значна частина мігрантів прибула до Великої Британії, Італії, Іспанії, Франції, Швеції, Австрії (див. табл. 1).

Імміграція в країни ЄС з метою працевлаштування у 2014 році

Країна	Чисельність іммігрантів (тис. осіб)	Причина міграції: робота	
		Чисельність мігрантів, які знайшли робоче місце до імміграції (тис. осіб)	Чисельність мігрантів, які знайшли робоче місце після імміграції (тис. осіб)
Бельгія	1 201,4	113,3	136,5
Болгарія	22,9	-	-
Чехія	243,9	42,5	48,2
Естонія	97,3	9,5	3,8
Греція	647,5	19,8	280,3
Іспанія	4 736,5	534,8	1 552,1
Франція	4 951,5	232,2	500,1
Хорватія	277,9	15,0	30,6
Італія	5 002,1	376,4	2 039,5
Кіпр	130,0	43,2	27,6
Латвія	125,3	6,3	4,6
Литва	63,2	6,2	6,2
Люксембург	182,8	53,4	27,4
Угорщина	130,0	13,8	32,2
Мальта	22,8	2,7	-
Австрія	1 108,6	96,8	176,9
Польща	79,8	7,2	11,6
Португалія	620,4	21,4	62,6
Румунія	12,4	-	-
Словенія	151,5	31,2	27,8
Словаччина	30,5	-	-
Фінляндія	191,1	21,0	7,0
Швеція	1 199,9	65,8	49,6
Велика Британія	6 905,5	824,3	1 276,9
Норвегія	593,5	91,0	77,4

Примітка: складено автором на основі [2]

Причиною припливу мігрантів в країни ЄС зазвичай є пошук роботи. Відповідно до даних таблиці 1, більшість іммігрантів знаходять роботу в країні-призначення після переїзду. Наприклад, чисельність трудових мігрантів, які отримали робочі контракти у Італії до міграції складає 376,4 тис. осіб, у той час, як 2 039,5 тис. осіб працевлаштувалися після в'їзду в дану країну.

Останнім часом замість залучення трудових мігрантів, які відповідають запитам роботодавців, країни ЄС отримують біженців і вимушених переселенців, які потребують тривалого утримання за рахунок соціальних статей державних бюджетів. Гострими проблемами залишаються розміщення та адаптація мігрантів, що, як правило, не володіють європейськими мовами, не мають потрібних професійних навичок, і відтак не забезпечують суттєвого наповнення ринку праці.

Політика ЄС та його країн-членів у сфері регулювання міграційних процесів стосується трьох основних аспектів законодавчого та політико-правового регулювання, що включають забезпечення рівних прав та меншою мірою – можливостей громадян країн-членів ЄС, сприяння в'їзду та працевлаштуванню працівників та фахівців, що їх потребують основні галузі

європейської економіки, та визначення умов і критеріїв надання притулку особам, які зазнають утисків у країнах їх перебування та потребують політико-правового захисту.

В основі практичних рішень Ради ЄС з питань трудової міграції лежить ідея про те, що масштаби імміграції повинні визначатися не чисельністю робочих на ринку праці, які шукають роботу, а реальними потребами національної економіки у робочій силі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Koikkalainen S. *Free Movement in Europe: Past and Present* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.migrationpolicy.org/article/free-movement-europe-past-and-present>.
2. *Employment and unemployment (LFS) / Eurostat* / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>.